

# DIARI DE MATARÓ



Redacció i Administració: Barcelona, 13 - Telèfon 255 — ANY IX — DISSABTE 26 SETEMBRE 1931 — NUM. 2464 — Subscripció: Mataró, 2 ptes. mes. - Fora, 7'50 ptes. trim.

## L'ACREDITAT ATAVISME

El que negués avui l'emoció amb que tota Catalunya i l'atenció amb que Espanya sencera segueixen el debat provocat per l'esmena del senyor Alcalà Zamora al projecte de Constitució es podria dir que viu fora de la realitat o que vol negar l'evidència. Ha arribat el moment crític en que s'havia de declarar d'una manera concreta com serien rebudes les nostres aspiracions per les Corts Constituents de la República Espanyola i és natural, doncs, que l'expectació hagi pres el grau que mereix un esdeveniment de tan trascendental importància. Ara es veu perfectament que el problema que la Monarquia no havia volgut solucionar i solament tractava per la força, era viu i afectava profundament la vida política de Espanya. En plantejar-se com una operació preliminar de la discussió de l'Estatut ha sorgit immediatament la personalitat de Catalunya la qual, recolzada en l'ambient de llibertat obligatòria del nou règim, demanava solució adequada de l'engoixós problema.

Ha estat, però, també, el debat la pedra de toc que havia de revelar-nos l'actitud de bona part dels sectors polítics espanyols. Es amb profunda pena que hem de confessar que no ens sorprèn cap dels atacs esbiaixats o descarats que en les darreres sessions està sofrint l'esmena del Cap del Govern provisional, que és com si els inferissin a l'Estatut i, per tant, a Catalunya. No ens sorprèn perquè mai no hem tingut cap fe en les frases de cordialitat que mantes ocasions han pronunciat aquests homes que avui es regiren contra els nostres anhels. Des del dia que es plantejà amb la República la solució del nostre plet hem recordat unes paraules que diguérem amb motiu de la vinguda a Barcelona dels intel·lectuals castellans. Aleshores, poc abans de celebrar-se el banquet del Ritx, un dels principals organitzadors ens demanà l'opinió sobre els actes de fraternitat entre catalans i castellans, en els quals es pronunciaren paraules que semblaven definitives, i perquè ens mostràrem escèptics i desconfiats sobre l'eficàcia que poguessin tenir a l'hora de resoldre efectivament a favor nostre, d'una manera concreta i expressiva, la votació que s'hagués de suscitar. Per aquest escèpticisme i aquesta desconfiança l'esmentat amic ens titllà de pessimistes i de veure poc clar el panorama polític. Ja sabem, però, que qui s'equivocaria seria ell. Arribaria l'hora de donar el vot per la nostra llibertat i no quedarien en la llunyania sinó les paraules floralesques d'aquells actes, perquè una cosa són uns bells mots de discursos inflats i una altra la realitat crua del vot.

En l'hora decisiva hem vist la sinceritat de la germanor que se'ns brindava. Enfront la noblesa d'Alcalà Zamora, fidel i exacte complidor del Pacte de Sant Sebastià, àdhuc enfront de Lerroux, l'home-símbol de l'anticatalanisme en els temps pretèrits dels governants penells, s'han ajuntat els que combaten Catalunya «perquè sí». Era arribat l'instant de la solució, de demostrar amb fets la veritable concòrdia, de refermar amb el vot l'essència democràtica de la República. Ja ho veieu. Tot això ho tiren per la borda. S'ha de fer oposició a les aspiracions de Catalunya i això és la bena que els priva de veure amb els ulls de la raó. Ens sembla, doncs, que estem davant d'un cas clàssic d'atavisme. Aquests homes que es diuen avançats, definidors de les més clares idees modernes, no poden substreure's a l'influència perniciosa i trasbalsadora dels prejudicis atàvics. Amb un règim o altre han de manifestar-los. Hi ha una gran força superior, com si un bacil o altre han de infectar la sang, procedent dels avantpassats conqueridors de terres i terres que després van haver d'abandonar, que els priva de comprendre. Així és possible veure el lamentable espectacle d'un Ortega i Gasset i un Sanchez Roman posats al servei dels Royo Villanova, dels Unamuno i dels Emiliano Iglesias, igual que si un aglutinant enganxifós els impedis moure's correctament en l'atmosfera de llibertat que la República tracta de fer-nos respirar guiada per un cabdill sincer i honorable.

Marçal Trilla i Rostoll

## Un nou Centre d'Ensenyament

El Centre Cultural de Mataró és una entitat formada per un nombrós grup de joves de nostra Ciutat, els quals s'han ajuntat en una abraçada de germanor. El Centre és creat, segons consta en els Estatuts, per procurar, mitjançant l'ensenyament, l'increment de la Cultura a Mataró.

Per acomplir aquesta finalitat proposada, el Centre ha organitzat diverses seccions d'ensenyament: Comercial, Industrial i Primari, procurant que les explicacions siguin donades per professorat especialitzat, i poder així assegurar més l'èxit per l'alumne.

El proper primer d'octubre s'obriran classes dedicades al perfeccionament

Comercial en les que s'ensenyarà: Càlcul Mercantil, Teneduria de Llibres, Mecanografia, Reforma de lletra, Ortografia, Gramàtica Castellana, etc.

En la classe d'ensenyament Primari o fonamental s'explicaran nocions de Gramàtica; les Regles fonamentals per al càlcul, Nocions d'Urbanitat i de Cultura en general, a més de llegir i escriure.

El Centre ha procurat formar-se a l'altura de les circumstàncies en els estudis Comercials procurant l'ensenyament dels idiomes: Francès i Anglès, i si el nombre de matriculats sol·licitants ho permetés, classes d'Alemanys.

La Secció d'ensenyament industrial és creada en vista a procurar un perfeccionament veritat, en la gran massa obrera de Mataró. No sols hi ha en projecte l'ensenyament teòric en la que

s'explicarà Electricitat i Mecànica general i Dibuix lineal, sinó també i d'una manera especial l'ensenyament pràctic de maquinària en general i en particular del gènere de punt. La secció teòrica començarà a funcionar a primers d'octubre. No se li amaguen a la Junta del Centre les múltiples dificultats d'ordre econòmic que per l'implantació de la pràctica d'aquesta Secció ha de vèncer; però creu en l'ajuda de tots els elements interessats en el progrés de la nostra ciutat per esperar sortir-se'n amb complert èxit.

L'ensenyament, però, que ha estat mirada amb més interès pel Centre és la del català, tan necessari a Mataró on no es compta amb cap escola, en la que d'una manera periòdica i completa s'ensenyi la nostra benlloguda llengua. Es per això que s'ha procurat que a primers d'octubre s'obrissin unes classes en les que s'estudiés Ortografia i Gramàtica Catalana segons les normes de l'Institut d'Estudis Catalans explicades per professorat especialitzat i persones senyaladíssimes dintre el camp intel·lectual de Mataró. Aquestes classes prometen ésser molt concorregudes.

Els curssets en projecte de matèries, diem-ne de Cultura superior són: Filosofia, Història de l'Art, Fotografia, etc., que s'aniran explicant d'una manera consecutiva expressament per als socis del Centre.

Totes les classes es donen a hores oportunes, que oscil·len de les 7 a les 10 de la vella, i a preus reduïts perquè puguin especialment anar-hi els que durant el dia treballen, ja que en vista d'ells s'ha format aquest Centre.

## Fundació del Premi Marvà

Concurs per a 1931

El dia 30 del corrent, abans de les dotze del matí, acaba el termini per a presentació de treballs al Concurs corresponent a l'any actual per a premiar amb 5.000 pessetes en metàl·lic al millor treball sobre el tema «Estudi Mèdic-Social del conveni sobre reparació de les enfermetats professionals, aprovat en la 7.<sup>a</sup> reunió (maig juny de 1925) de la Conferència Internacional del Treball, i examen crític de la seva possible aplicació a l'Economia espanyola».

Els treballs es remetraran al Excm. Sr. President del Patronat de la Fundació del Premi Marvà (a l'Institut Nacional de Previsió, Sagasta, 6, Madrid) o a qualsevol de les seves Caixas col·laboradores, amb l'esment «Per a optar el Premi de 1931». Per cada monografia que és presentada i que no s'envii per correu, s'expedirà un rebut amb el lema de la mateixa. Una vegada presentat el treball, no podrà retirar-se sense el consentiment del Patronat.

Llegiu el

DIARI DE MATARÓ

## NOTES POLITIQUES

### Les properes eleccions

La *Veü de Catalunya* ha publicat una nota en la qual diu que en vista del refús irrevocable donat pel senyor Pompeu Fabra per a que el seu nom anés en candidatura per a les eleccions del 4 d'octubre la Lliga Regionalista havia decidit presentar l'exdiputat d'aquest partit senyor Pere Rahola i Molinas.

Els radicals presentaran el senyor Rocha, ambaixador d'Espanya a Portugal.

Acció Catalana i l'Esquerra Republicana s'abstenen de presentar candidat.

La Unió Socialista de Catalunya presenta el senyor Felip Barjau.

A més hi ha els candidats d'Extrema Esquerra i dels comunistes.

### En què quedem?

Els diaris d'aquest matí publiquen la següent informació que nosaltres ja donàvem ahir:

«París, 25.—*Le Matin* reproduïx una informació d'origen anglès, segons la qual el pretendent al tron d'Espanya, Don Jaime de Borbó, ha renunciat els seus drets a favor de l'infant don Joan de Borbó, fill de l'ex-rei d'Espanya.

Això representa, segons l'esmentat diari, la reconciliació de les dues rames borbòniques que estaven separades des de la mort de Ferran VII.

La reconciliació tingué lloc en una entrevista celebrada a Fontainebleau.»

I també aquesta altra:

«St. Sebastià, 25.—Don Jaime ha dirigit a la Junta Regional jaumista de Guipúscoa un telegrama negant que sigui cert el seu propòsit de renunciar als seus drets, i afegeix que ell en tot moment, i més ara, es deu a Espanya i al seu partit.»

## Els programes de Festa Major

En la secció «Bloc del transeünt» de *La Publicitat* trobem aquesta nota que copiem a continuació per considerar-la molt justa:

«En pocs dies i degut a les meves relacions familiars, he rebut tres programes «oficials» de festes majors vilatanes. Dos d'ells de dos pobles de la comarca barcelonina; l'altre de l'Alt Urgell. En aquests programes «oficials» no consten, per primera vegada, les festes religioses. Per què? Una de les raons seria perquè les subvencions «oficials» a les parròquies han estat retirades, això és perquè l'Ajuntament és «avançat». No és cap raó, però, puix que en aquests programes figuren les funcions de cinema i de teatre, que són organitzades per empreses particulars sense subvenció oficial. Quina deu ésser, doncs, la raó que aconsella aquests Ajuntaments d'editar uns programes «oficials», on hom recull tots els actes que tindran lloc durant els dies de la festa major (jocs florals, futbol, carrera ciclista, concursos ocellístics, traques, cerca-viles, balls, cinema, teatre, etc.) i

refusa de recollir els actes, que es fan a honor del sant patró PEL QUAL ES FA LA FESTA?

Mentre les festes majors en els pobles de Catalunya es facin a honor de Sant Pere, de Santa Tecla de Sant Abdon, de Santa Maria, etc., és un acte de sectarisme analfabet de suprimir dels programes oficials els actes religiosos que els devots d'aquests sants, tan ciutadans com els que organitzen ballables i carreres, els dediquen en el temple.

En resum: l'Ajuntament que en els programes «oficials» de festa major ultra els actes civils estrictament oficials, anuncia els actes d'empresa particular, com són balls, cinema i teatre i refusa d'anunciar els actes religiosos, comet un acte antiliberal, antidemocràtic i incivil.

Els Ajuntaments «tremendus» que sofrim en aquesta Catalunya dels nostres amors, no tenen més que dues solucions: o bé suprimir la festa major patro al i instaurar una festa major laica, en un altre dia, o bé reduir-se a publicar en els programes els actes exclusivament oficials, o bé, cosa més natural, perquè la tradició i el costum són llei a tots els països civilitzats, recollir en els programes «tots» els actes que se celebren en el poble, vila o ciutat.

Que siguin sectaris, ja es un mal. Però que siguin sectaris i analfabets, és un daltabaix.»

## De Música

### Associació Obrera de Concerts

Per als pròxims dies 4, 11 i 25 d'octubre estan anunciats els concerts inaurogurals de curs de l'Associació Obrera de Concerts, que com de costum aniran a càrrec de l'Orquestra Pau Casals, al Palau de la Música Catalana. Per a poder concórrer a aquestes audicions, és precís estar inscrit com a soci, abans del dia 27 del corrent mes.

Passada aquesta data les noves sol·licituds d'ingrés presentades quedaran per al proper concert, que tindrà lloc el diumenge vinent dia 11, també a càrrec de l'Orquestra Pau Casals.



—El que jo vull és un per es'ar mig a la botiga i mig a fora.

—Feu el favor de dir-me que passa quan tanqueu la porta de cop.

De *Everybody's Weekly*, Londres.

**Facècies i anècdotes**

**Cal esperar**

Aaron i Rosenblatt parlen.  
—T'asseguro que sé fer bé les coses. Donaré a la meua filla mil pessetes per cada any d'edat. Ja veus que pot ésser un bon partit pel teu fill Isaac.  
—Molt bé. No dic que no. Però, quants anys té la teua filla?  
—Disset.  
—Veus, Aaron? Encara és massa jove pel meu fill. Esperarem un xic.

ADMINISTRACIÓ DE FINQUES  
J. Julià.—Tetuan, 75

**La tribuna del lector**  
**Als amics del teatre**  
**No hi ha ambient**

Des de fa un parell de setmanes *visita* nostra ciutat una companyia de *vodèvil·la* sota la direcció d'una molt respectable dama, l'analogia de la qual en les produccions poc es diferencia de les farses que representava aquella companyia que d'improvist desaparegué, qui sap, si per a no tornar mai més. Oïda així sia per a bé de la moral.

I, canviant de ruta, diré que, aquestes mal embastades línies, de cap manera van dirigides a l'empresa, ni al públic, ni a la companyia i si sols són traçades per a així poder donar les més expressives gràcies al molt respectable Director del DIARI DE MATARÓ per la seva delicada atenció tinguda amb mi inserint en les columnes del seu digne periòdic els meus humils treballs i després per a demostrar la meua gratitud intensa als modestos escriptors J. P., Julià Cuadras i E. Albert per llur espontània i desinteressada col·laboració en defensa de la moralitat del vertader teatre.

Ara bé; encara que considerant suficientment debatut aquest assumpte, espero em serà permès fer algunes observacions sobre la hipòtesi defensada pels senyors anteriorment esmentats, puix que jo la crec de capital interès.

Deia jo en el meu últim treball, si mal no recordo, que la tesi exposada per J. P. la trobava encertadíssima; en canvi l'argumentació de Julià Cuadras, al meu entendre, es diferencia quelcom de la idea per mi presentada. Vingué després l'orientació de E. Albert, per cert molt ajustada a la realitat, puix que determinà amb maestría i destresa el valor positiu i real de l'art de Talia, si bé els tres encara que amb molta bona voluntat, però qui sap si per oblid involuntari, no tingueren per a res en compte que, en l'actualitat, era cosa molt difícil la realització de llurs nobles i justes aspiracions.

El teatre, al meu entendre, com totes les altres coses de la vida, necessita de un ambient popular. Ningú dubtarà de que aquest ambient és l'afició. Dissortadament avui excepte complades excepcions, aquesta afició no s'albira en cap part, sens dubte perquè altres atractius absorveixen l'atenció del públic. Està clar que no desconec que en algunes de nostres entitats actuen amb singular cert companyies de aficionats pleternics tots ells de sana voluntat, però és evident que, en general, ho repeteixo, l'afició al teatre brilla per la seva absència.

Per a demostrar-ho esmentaré un cas. En la meua adolescència recordo que s'estenia aital afició d'una manera enorme en tots els cors. Tant és així que, un dia jo i altres de la meua índole, cobe-

**¡ATENCIÓ!**

Excursionistes, estiujeanis, nuvis i padrins, el cotxe taxi N.º 44409-B (No confondre'l, 44409) de F. CANALDA que té la parada a la Plaça de Santa Anna, per la molta pràctica i economia, resulta el millor servei.  
— Parada: Plaça de Santa Anna - Telef. 251 - Cafè del Centre —

Clinica per a Malalties de la **Pell i Sang** Tractament del Dr. **VISA** - Dr. **Llinàs**  
Curació de les «fílceres (llagues) de les cames» — Tots els dimecres i dijumenges, de 11 a 1 : — CARRER DE SANTA TERESA, 50 — MATARÓ

josos de representar en el teatre, decidírem montar un escenari en el vestibul de la casa d'un dels nostres famosos actors. Per cert que jo vaig substreure un llençol de la meua mare (e. p. d.), la qual en assabentar-se'n em donà una bona llisada. Els demés feren el mateix que jo i amb trossos de canya i de fusta vàrem fer espases i llances i vàrem representar... Déu ho sap el que vàrem representar! El que sí puc assegurar que, encara que inconscients de nosaltres mateixos, vàrem donar vida sense fre a aquesta noble afició.

Més tard, impulsat per aquest amor al que és càtedra d'ensenyances, segons frase del malhaurat Miquel Echegaray, vaig actuar de *soldat ras* als nostres coliseus fins que creient me capaç, encara que no ho fós, vaig presentar-me al director de la companyia del Círcol Catòlic d'Obrers d'aquesta ciutat, que en aquell temps ho era el meu particular amic Segimon Palacios, en el teatre del qual vaig debutar als pocs dies representant el paper de «Anselmo» de *La noche de San Jaime*. Vaig tenir èxit? No ho sé. El que sí puc dir que des de aquell dia va augmentar més en mi aquesta afició i que eren molts els joves que, igual de dia que de nit, acudien puntuals a presenciar els assaigs de les obres que havíem de representar. En canvi avui, en veritat sigui dit, deixant apart la bona voluntat d'uns quants, la majoria es dedica a practicar esports de tots coneguts i els restants es preocupen de coses de les quals prefereixo més no parlar-ne.

Ço exposat, per sí, no té cap importància; serveix solament per a palesar que, per a que l'afició al teatre tingui vitalitat efectiva, aquesta ha d'ésser innata i instintiva en l'ésser humà.

De manera que, la formació en l'actualitat de companyies d'aficionats per a que actuïn com abans als nostres coliseus i desplaçar-se després als pobles del litoral ho considero bastant difícil per la senzilla raó de que avui no sura en l'ambient semblant afició.

V. Barbena

—No us agrada sentir la ràdio perquè els bons aparells són excessivament cars? Demaneu una audició i preus a La Cartuja de Sevilla dels aparells Lyrophon i en sereu els més entusiastes propagadors.

**La Reforma del Calendari**

El dia 20 d'octubre s'ha de reunir a Ginebra la Comissió de la S. de N. encarregada d'estudiar la reforma del Calendari. A fi de posseir l'opinió de tots els pobles de la terra, l'esmentada Comissió els ha tramés un qüestionari que a nosaltres ens ha arribat per mitjà de l'Ajuntament unit a una extensa explicació.

Publiquem l'esmentat qüestionari per si algun lector vol donar la seva opinió abans del dia 30, data en que nosaltres el retornarem degudament complimentat.

**Comité Nacional para la reforma del Calendario CUESTIONARIO**

1. ¿Cree usted que el actual calendario debe continuar sin variación alguna, a pesar de los inconvenientes que resultan de la desigual duración de sus meses?

Caso de contestar negativamente a esta pregunta, procedase a responder a las siguientes:

2. ¿Cree usted que la reforma del calendario debe limitarse simplemente a una igualación aproximada de los trimestres del año, sin establecer un calendario inmutable?

*Calendario perpetuo de trescientos sesenta y cuatro días, con denominación de los días de la semana, y uno complementario (o dos en los años bisestos) sin dicha denominación.*

Primer sistema: Trece meses de veintiocho días.

3. ¿Cree usted que debe implantarse un calendario de trece meses, cada uno de veintiocho días, o cuatro semanas justas, en cuyo caso una misma fecha tendría en todos los meses el mismo nombre del día de la semana?

4. ¿Cree usted mejor, como proponen las religiones judía y adventista, que los días complementarios se agreguen todos juntos, formando una semana completa, cada seis años, con lo cual este año tendría una semana más y no se interrumpiría la sucesión de las semanas, ni habría días del año sin denominación alguna?

Segundo sistema: Doce meses de treinta o treinta y un días

5. ¿Es usted partidario de este sistema en que los trimestres constan de dos meses de treinta días y uno de treinta y uno, o sea de trece semanas, a más del día «complementario» en los años ordinarios, o los dos complementarios en los años bisestos?

6. Caso de no aceptar las reformas del calendario propuestas en las preguntas 2, 3 y 5, ¿cuál otra considera usted la más ventajosa?

Fijación o menor fluctuación de la fiesta de Pascua.

7. ¿Cree usted que debe subsistir el sistema actual, a pesar de sus grandes inconvenientes, con sus fiestas móviles y en que el domingo de Pascua oscila entre el 22 de Marzo y el 25 de Abril?

8. Caso de contestar negativamente a esta pregunta, y admitir, por tanto, la fijación o menor fluctuación de la fiesta de Pascua, sería ésta:

a) Un día fijo del año, de aceptar el calendario de trece meses de veintiocho días, ¿qué fecha cree usted que debe aceptarse?

b) De admitir las soluciones de las preguntas 2 y 5, ¿cree usted, como proponen la mayoría de las entidades consultadas, que el domingo de Pascua debería ser el que inmediatamente seguiría al segundo sábado del mes de Abril?

c) De no aceptar la solución b), ¿cuál es la que usted considera más ventajosa?

9. ¿Cree usted que se debe fijar únicamente la fiesta de Pascua y no hacer reforma alguna del calendario?

10. ¿Cree usted que es un gran beneficio para la Humanidad la fijación o menor fluctuación de la fiesta de Pascua?

Nombre y dirección detallada de la persona o entidad que contesta al formulario.

D.... provincia de....

—¡ESPORTIUSI! Demaneu una Sidra Xampanya gelada «El Gaitero». Preu: 0,75 pessetes. La trobareu en el BAR CANALETAS. Representant a Catalunya: Fill de P. Marínez — Barcelona.

**ELS ESPORTS**

**Els partits de demà per equips locals**

**CAMP DE L'EX-STADIUM**

Matí, a les 10: Atletisme. Segona i darrera jornada del II Campionat de Mataró i IV Campionat social del Laietània.

**CAMP DE L'ILURO**

Matí, a les 10: Futbol. Penya Florenza - Iluro (infantils).

Tarda: Festival a benefici del conegut esportiu Antoni Carretero. A les tres: Basquetbol. Selecció Mataronesa - Iluro (primer equip) — A les quatre: Futbol. Penya Racing de l'Iluro - Selecció Mataronesa.

**CAMP DE L'ESPORTIVA**

Matí, a les onze: Basquetbol. Esportiva (3er equip) - Canet (2on equip).

Tarda, a dos quarts de quatre: Basquetbol. Esportiva - U. E. d'Arenys (primers equips), disputant-se la Copa Círcol Catòlic d'Obrers.

**CAMP DEL TERRASSA**

Tarda, a les 3,55: Campionat català de futbol. Terrassa - Iluro (primers equips).

**BILLAR CLUB MATARÓ**

Tarda, a les quatre: Dues seleccions de jugadors de primer i segon equips del Mataró disputaran un partit a l'americana a 500 caramboles.

**BILLAR CLUB UNIÓ DE SANS**

Tarda, a les quatre: Campionat de Catalunya de Billar (darrer partit). Unió de Sans - Mataró

**Futbol**

**El Campionat català**

**Els partits de demà**

**1.ª CATEGORIA**

**5.ª jornada:**

Barcelona — Palafrugell  
Sabadell — Badalona  
Marinenc — Júpiter  
Catalunya — Espanyol

**2.ª CATEGORIA PREFERENT**

**Grup A (2.ª jornada):**

Sans — Gimnàstie  
Samboià — Sant Andreu  
Güell — Reus  
Vilafraça — Vilanova

**Grup B (2.ª jornada):**

Atlètic — Ripollet  
Manresa — Horta  
Terrassa — Iluro  
Girona — Granollers.

Tots aquests partits començaran a les 3,55 de la tarda.

**Atletisme**

**II Campionat de Mataró**

**i IV Campionat social del Laietània**

Demà, a les 10 del matí, es disputarà la segona i darrera jornada d'aquest interessant Campionat que tant d'èxit tingué el passat diumenge.

Les proves de la jornada de demà són les següents:

80 metres llisos, llançament del javelot, 5.000 metres llisos, salts de llargada, 1.500 metres llisos, salts de pesa, 200 metres llisos, 4 x 100 relleus.

**TEATRES I CINEMES**

**Cinema Modern**

Ahir a la nit es verificaren les proves oficials de l'aparell sonor que ha instal·lat l'Empresa d'aquest cinema. Hi assistí una nombrosa i selecta concòrrencia, la qual va sortir molt complaguda de la sessió.

Tant la projecció fotogràfica com els sons es pogué apreciar que eren excel·lents. Augurem als empresaris d'aquest saló molts èxits i els felicitem sincerament.

**Teatre Bosc**

Avui nit i demà, tarda i nit, selecte programa de cinema i varietats. La revista gràfica mundial «Diario Metro», la xistosa cinta còmica «La pesadilla de Pomponio» i la interessant comèdia dramàtica interpretada per Mary Pailer «La novela vivida». Com a fi de festa, presentació de les sempre aplaudides Germanes Gómez.

**Cinema Gayarre**

Programa per avui i demà: L'interessant pel·lícula interpretada per el famós cabalista Harry Carey (Cayena), que porta per nom «El Atentado».

La super-revista que presenta «Cinæes» interpretada per els millors artistes de diferents cases productores, més de 300 girls i amb vàries parts en colors, «Arriba el telón» i una còmica de dues parts.

**Foment Mataroní**

Demà, a tres quarts de cinc de la tarda, es projectarà la producció d'Harold Lloyd «Marino de agua dulce», el formos drama en dues jornades «Rosa del campo» i la xistosa cinta còmica pel gat «Mochales», «Mochales, automovilista».

**Casa del Poble**

Demà a tres quarts de cinc de la tarda, tindrà lloc l'inauguració de la temporada teatral organitzada per la Companyia que dirigeix el primer actor Ruffi Illa, posant-se en escena la grandiosa obra social «Juan José».

**NOTICIES**

Les farmàcies de torn que demà estaran obertes són:

D. Pere Pascual, Bisbe Mas, 1.  
Mercè Enrich, Sant Josep i Molas.

—Pianos, Gramòfons, Discos i Ràdios de totes classes i preus, dels més modestos als més cars, ho trobareu a la Casa Masdeu, Rambla de Mendizábal, 21. Reparacions de tota classe en els articles anomenats.

En el suplement de «La Voz de su Amo», d'aquest mes de setembre, hi ha novelats. Demaneu-lo.

Després d'algunes setmanes d'estar tancat el saló de ball de la Societat Iris, per reformes del local, demà, tarda i nit, hi haurà ball a càrrec de les Orquestrines «Caiz haara» i «Jazz Orchestra».

Vegi's a 4.ª plana el programa de les festes que en honor del Sagrat Cor de Jesús es celebraran avui i demà en el Círcol Catòlic.

# Notícies de darrera hora

Informació de l'Agència Fabra per conferències telefòniques

## Estranger

3 tarda

Pou de petroli incendiat

BUENOS AIRES, 26.—S'ha declarat un violent incendi en un pou de petroli de Salta. L'enginyer director senyor Mirranti va morir. Altres cinc obrers varen resultar greument ferits.

Desmentint un rumor

SANTIAGO DE XILE, 25.—El ministre d'Hisenda ha declarat no ésser cert que es pensés procedir en una nova emissió de paper.

Manifestació comunista

LONDRES, 25.—A Dundee varen ocórrer ahir seriosos aldarulls tenint que intervenir la policia per a dissoldre els manifestants que ho feien en forma sorollosa. Molts vidres dels aparadors foren trencats.

A pretext d'entrar una delegació de manifestants a l'Ajuntament penetrà en el saló de sessions un nombrós grup de manifestants que feu precis l'energíca intervenció dels policies. Els manifestants donaren visques al comunisme.

Gandhi aclamat per la multitud

LONDRES, 26.—El Sahama Gandhi arribà a la Springale en el «Lancaster» essent rebut per una gran multitud que l'aclamà amb entusiasme.

La situació política i militar a la Manxúria

LONDRES, 26.—Al «Times» li comunicuen de Tokio que s'observa una sensació d'alivi en els còrcols governamentals ja que la nota japonesa contestant a la S. de N. rebassa quant s'esperava del Japó i la situació política i militar a Manxúria està suficientment equilibrada per a poder desenrotllar una acció diplomàtica amb més tranquil·litat.

PEKIN, 26.—El mariscal Chany Sneh Liang ha publicat una protesta dient que malgrat de quant es diu en contra, els avions japonesos continuen sembrant el pànic entre la població xinesa.

Ahir mateix una esquadra aèria atacà per mitjà de bombes al ferrocarril xinès i va causar baixes en la població manxú.

Les finances gregues

ATENAS, 26.—El govern grec ha decidit el pagament en or o en divises a escollir pels posseïdors de cupons, tots els emprèstitis exteriors. L'emprèstiti en lliures esterlines es liquidarà al canvi sobre Londres La Borsa continuarà tancada fins últim de mes.

Suspensió dels pagaments en or a Bolívia

LA PAZ, 26.—El Congrés de Bolívia ha aprovat una llei permetent al govern central suspendre els pagaments en or durant un període de 30 dies que s'anirà perllongant d'ésser precis.

Observatori Meteorològic de les Escoles Pies de Mataró (Sta. Anna)

Observacions del dia 26 setembre 1931

Hores d'observació: 8 matí - 4 tarda

Baròmetre: Altura llegida: 767,3—765,2

Temperatura: 17,8—18,7

Alti. reduïda: 765,3—763,2

Termòmetre sec: 18—18,5

humid: 14,8—16

Humitat relativa: 61—78

Tensió: 10,14—12,57

Sol: 26,9

Ombra: 19,2

Minima: Ombra: 12,9

Reflecte: 11,8

Direcció: SE—S-SE

Velocitat segons: 0,2—1,8

Anemòmetre: 894

Recorregut: 83,5

Classe: K—K C

Quantitat: 1—1

Pluviòmetre: inap.

Pluja:

Evaporòmetre: 3,2

Estat del cel: S.—CS.

Estat de la mar: 0—1

L'observador: Josep Roca

A la sessió de les Constituents d'aquesta nit, que ha acabat a un quart de nou del matí, ha estat aprovat el títol I de la Constitució. A Barcelona tot el matí hi ha hagut gran expectació per a saber el resultat d'aquesta sessió. - El senyor Macià diu que els catalans hem d'estar satisfets de la sessió d'avui de les Corts Constituents d'Espanya. - Segons diu el senyor Alcalà Zamora, aquesta ha estat una jornada definitiva.

## Barcelona

3:30 tarda

Servei meteorològic de Catalunya

Situació general atmosfèrica d'Europa a les set hores del dia 26 de setembre de 1931:

Des del Bàltic fins a l'Europa Central domina el règim de mal temps amb pluges i vents forts del Nord corresponent a una depressió baromètrica situada a Polònia.

A França, Països Baixos i Illes Britàniques persisteix el règim anticiclònic amb cel núvol i boirós i algunes pluviesques.

A Itàlia i a tota la Península Ibèrica el temps es bo amb cel seré excepte a les valls i planes on es formen moltes boires baixes a la matinata i mig matí.

—Estat del temps a Catalunya a les vuit hores:

Fa bon temps per tot arreu, doncs exceptuant algunes boires matinals que es formen al Vallès i plà de Barcelona, el cel està completament seré pel reste del país.

Els vents són fluïxos del Nord i les temperatures, baixes cap a l'Urgell, vall de Ribes i Ribagorça.

Les mínimes d'avui han estat d'un grau a l'Estantent i 2 graus a Capdella i Ribes.

Gran expectació per a saber el resultat de la sessió del Congrés

Tot el matí hi ha hagut a Barcelona una gran expectació per a assabentar-se del resultat de la sessió de les Corts Constituents, resultat de que els diaris del matí no han pogut publicar a causa de l'hora avançada en que s'ha acabat la sessió

Manifestacions del president de la Generalitat

A la Generalitat durant tot el matí es notava com una vertadera febre, esperant el resultat final de la sessió de les Constituents.

Arreu dominava la nota optimista.

A la una del migdia el senyor Macià ha concedit una audiència als periodistes.

El president ha manifestat que estava molt satisfet i agrait als treballs del Sr. Alcalà Zamora i al Sr. Besteiro per la seva magnífica intervenció.

També, ha dit el President, hem d'estar satisfets de l'intervenció dels radicals per la seva noble actitud posant-se d'acord amb els catalans i votant amb ells.

Les coses van marxant. Hi han hagut algunes ensopegades, però malgrat tot, sempre anem endavant.

Els periodistes han preguntat quina impressió tenia del resultat de la sessió del Congrés.

El President ha dit que per telèfon s'havia anat informant del curs que seguia el debat fins a les vuit, hora en que ha acabat la sessió. Han estat rebutjades diverses esmenes referents a ensenyament, caça, pesca, magistratura i afers buratils

Es admirable l'intervenció del Sr. Besteiro en el discurs del senyor Prieto, després del parlament del Sr. Lluhi, constituint un fracàs socialista, no essent suficients les consideracions del Sr. Largo Caballero.

Quedant aprovat l'article 11 en la forma que ho ha estat és ja possible la discussió de l'Estatut en les Corts Constituents.

Els catalans, ha dit el senyor Macià, hem d'estar molt satisfets de la sessió d'avui de les Corts Constituents d'Espanya.

Arribada de parlamentaris

El senyor Macià ha anat a rebre als senyors Companys, Aiguadé, Cassol i Ventosa i Roig, els quals han arribat de Madrid en avió.

Vaga solucionada

Ha quedat solucionada la vaga que sostenien els obrers de les mines de Cardona. Han reprès el treball 450 obrers dels 500 que constituïen la plantilla.

Viatger

Ha arribat el senyor Juli Casares, delegat d'Espanya a la Societat de Nacions.

Processament sense efecte

El Tribunal de la Secció 1.ª de l'Audiència ha deixat sense efecte el processament de Anselm Roig, qui estava processat per treballa d'explosius. Ha estat decretada la seva llibertat quedant però a disposició de l'autoritat governativa.

Dipositari dels béns dels sindicats suspesos

L'oficial del Govern civil, senyor Ugarte, ha estat nomenat dipositari dels béns del Sindicat de l'Alimentació i del Sindicat Nacional de Telèfons, sindicats suspesos per ordre de l'autoritat judicial.

## Madrid

3:30 tarda

Les Constituents

Acabament de la sessió de la matinata al Congrés

Continúa la sessió del Parlament després d'haver quedat rebutjada l'esmena del senyor Arévalo.

El senyor Prieto defensa una esmena que presenta en la qüestió econòmica combatent certes peticions de Catalunya que en cap cas poden ésser antigòniques a les de la República.

## TEATRE BOSC

Dissabte, 26, nit 1

Diumenge, 27 de setembre de 1931

Tarda i nit

Programa de cinema i varietats

—

La informació mundial

DIARIO METRO

La gracioxa cinta còmica en dues parts

La pesadilla de Pompino

La interessant comèdia

LA NOVELA VIVIDA

—

Per fi de festa, presentació de les sempre aplaudides

GERMANES GÓVEZ

PREUS.—Butaques i cadires de llotja, 1,50 ptes.—Davanteres primer pis, 1,25 ptes.—Circulars plata, 1 pta.—Entrada general, 0,60 pta.

votació nominal que dona lloc a moltes protestes per 126 contra 86 voits una esmena del senyor Samper per a que s'hi afegeixi la paraula «federal».

El Sr. Ortega i Gasset pronuncia un extens discurs en contra la tesi de República Federal i considera que el fet de anomenar la República de «trabajadores» no és un problema apropiat per a portar a una Constitució que tasi ha d'ésser obra partidista.

Diu que s'ha de refusar la confusió d'idees al tracar de les qüestions regionals i que el federalisme en Espanya tal com ho sentí Pi i Margall, no és adaptable ja. Federalisme i autonomisme són conceptes antagònics. Federalisme és la concepció de l'Estat i autonomisme és la determinació de quins han d'exercir l'autoritat.

La sobirania unitària deu descansar en la voluntat de la convivència. Insisteix que el concepte federal seria avui pertorbador perquè tota reforma sobre qüestió de sobirania és greu i no és lícit emprendre la sense la consulta al poble.

Posa de relleu el perill que constitueix que qualsevol regió descontenta per unes mesures fiscals pugui aixecar-se contra l'Estat ensenyant-li els seus bíceps i emancipant-se d'ell.

Després d'una breu rèplica del senyor Araquistain per la Comissió s'admet la tendència federativa.

Finalment l'article primer de la Constitució queda redactat de la següent fa-só:

«Espanya es una República democràtica de trabajadores de toda clase organizada en un régimen de libertad i de justicia. Los poderes de sus órganos emanan del pueblo.» La República Española, constituye un Estado dentro de cuya integridad es posible la autonomía regional y municipal.»

El senyor Besteiro en breus paraules dona les gràcies als diputats per haver escoltat les seves indicacions al posar fi a la discussió del Títol I de la Constitució i després de fixar l'ordre del dia per a la sessió del dimarts, s'aixeca la sessió Es un quart de nou del matí.

La legislació social

A les tres de la matinata es reüniren els senyors Largo Caballero, Jiménez Asúa i Saborit per a veure d'examinar la forma proposada pels diputats catalans a l'esmena dels socialistes i per la que s'accepta la que la legislació social correspongui a l'Estat però sa aplicació es delegui a les regions.

5,15 tarda

Serà processat el general Aizpuru

S'assegura que la subcomissió de Responsabilitats pel Cop d'Estat del 13 de setembre de 1923, prendrà greus determinacions referents al general Aizpuru. Hom diu que si aquest general serà processat.

Manifestacions del cap del Govern

El senyor Alcalà Zamora, ha rebut als periodistes manifestant que havia arribat a casa seva prop de les nou del matí, tenint solament temps per a sentar-se.

La jornada d'avui—ha dit—ha estat una jornada definitiva; una jornada molt bona. Ha estat una gran batalla i com han d'ésser totes les grans batalles, no hi han hagut ni vencedors ni vençuts.

Ha estat una jornada útil al País i molt honorosa per la Cambra.

Estic segur que aviat tindrem Constitució.

Penso amb el que queda i per això conferenciaré amb el Sr. Besteiro canviant impressions referents a la continuació del debat.

Ara s'haurà de discutir els articles que fan referència a Religió, Feminisme, Família, Ensenyança.

Estic satisfet de la jornada, havent-se demostrat que moltes vegades el Govern no té altre remei que sacrificar-se.

Hi han hagut moments de diferències però malgrat tot continuo essent més amic dels catalans i del senyor Prieto.

Al ministeri del Treball

El ministre del Treball ha qualificat d'històrica la jornada d'avui.

Al ministeri del Treball han donat compte de les qüestions socials resoltes, havent-se conjurat el conflicte existent a Cartagena i la vaga de transports de Saragossa.

M. Vallmajor Calvo

Corredor de comerç col·legiat  
Moias, 18-Mataró-Telèfon 264

Intervé subscripcions a emissions i compra-venda de valors. Cupons, girs, préstecs amb garantia d'efectes. Lliçtimació de contractes mercantils, etc.

El Dr. Samsó, me'ge-dentista, que prestava els seus serveis a la Clínica «L'Aliança», ha instal·lat el seu Consultori al carrer de Lepanto, n.º 45 (Casa Català), on atendrà als clients en les mateixes condicions que ho feia a «L'Aliança».

La T. S. F.

Unión Radio Barcelona EAJ1. 349 m. 20 kw., 859 kiloc.

Dissabte, 26 de setembre

21'00: Obertura de l'Estació. Campanades horàries de la Catedral. Comunicat del Servei meteorològic de Catalunya. Cotitzacions de monedes, valors i mercaderies. — Informació Agrícola de la Borsa de Comerç de Barcelona. 21'05: Orquestra del 'Estació. — 22'00: Notícies de Premsa. Notes oficials de la Emissora. — 22'05: El formós conte «Plata de ley», del notable escriptor Vicents Díez de Tejada, llegit per l'autor. — 22'20: Concert a càrrec de la Banda Marí. Director: Eliseu Marí. — 23'20: Audició de discos. — 24'00: Tancament de l'Estació.

Diumenge, 27 setembre

11'00: Campanades horàries de la Catedral. Comunicat del Servei meteorològic de Catalunya. — 13'00: Emissió de sobretaula. Sextet Radio. — 14'15: Secció cinematogràfica. Sextet. — 15'00: Sessió radiobenèfica. — 16'00: Tancament de l'Estació. — 17'30: Obertura de l'Estació. Audició de discos selectes. — 18'00: Orquestra de l'Estació. — 18'30: Concert per la soprán Rosa Mitjavila. — 19'00: Sessió agrícola dominical. «La lluita natural contra el pugó llanós, o cotonet de la pomera». Conferència en català, per R. Bardia i Bardia, de la Estació de Fito-Patologia. — 19'10: Orquestra de l'Estació. — 19'40: Recital a càrrec del tenor Jeroni Portavella. — 20'00: Conversació en català, per Roc Boronat. — 20'20: Audició de balla-

bles, a càrrec de la Orquestra, alternant amb discos. — 21'00: Tancament de l'Estació.

Dilluns, 28 de setembre

La Palabra, diari parlat de Radio Barcelona. — 7'30 a 8 matí, primera edició; 8 a 8'30, segona edició. — 11'00: Campanades horàries de la Catedral. Comunicat del Servei meteorològic de Catalunya. — 13'00: Emissió de sobretaula. Informació teatral. — 14'15: Secció cinematogràfica. — 15'00: Sessió radiobenèfica. — 16'00: Tancament de l'Estació. — 17'30: Obertura de l'Estació. — 18'00: Cotitzacions de mercaderies. — 18'05: Tercet Ibèria. — 19'00: Tancament de l'Estació.

Notes Religioses

Sants de demà. — Diumenge XVIII després de Pentecosta. — Sants Cosme i Damià, metges i germans, màrtirs, i Sants Adulf, Joan Aurea, germans màrtirs.

Sants de dilluns. — Sant Wenceslau, duc de Bohèmia, màrtir. El Beat Simó de Rojas.

QUARANTA HORES

Demà diumenge i dilluns seran a les Tereses er sufragi de l'ànima del senyor Gaetà Marfà i la seva esposa Mercè Esquerri. Exposició a un quart de 7 del matí, Ofici solemne a les 9 i reserva a les 8 del vespre. Dilluns la reserva serà a dos quarts de 7.

Basilica parroquial de Santa Maria.

Diumenge, dia 27 setembre. Missa cada hora, des de les 5 a les 10; les últi-

mes a dos quarts de 12 i 12. Matí, a dos quarts de 7, trisagi; a dos quarts de 8, Set diumenges a St. Josep; a un quart de 10, missa de les Congregacions Marianes als Dolors; a les 10, missa conventual cantada; a dos quarts de 12, homilia, i a les 12, punt doctrinal.

Tarda, a dos quarts de 4, Catecisme. A les 7, Rosari, i a un quart de 8, festa en honor de Sant Miquel, organitzada per «Els Miquels», trisagi i sermó pel compatriota Dr. D. Miquel Casabella, Prevere i cant dels Goigs.

Tots els dies feiners missa cada mitja hora, des de dos quarts de sis a les 9, la última a les 11. Els matins, a dos quarts de set, trisagi; a les 7, meditació; a les 9, missa conventual cantada. Al vespre, a un quart de 8, rosari, visita al Santíssim i devot obsequi a les Santes. Durant la missa de les 11 segueix la novena a la Mare de Déu de la Mercè.

Dilluns, a les 8, Missa de l'Obra Expiatòria.

Parròquia de Sant Joan i Sant Josep.

Diumenge, a dos quarts de 7, exercici dels Set diumenges a honor del gloriós patriarca Sant Josep (IV); a les 7 missa i exercici del dia 27, dedicat a les Santes Juliana i Semproniana; a les vuit, missa de Comunió general; a dos quarts de 9, homilia evangèlica; a les deu, ofici parroquial; a les 11, última missa amb explicació doctrinal.

Tarda, a dos quarts de 4, Catecisme. Vespre, a dos quarts de 8, exposició de S. D. M., trisagi cantat, meditació, benedicció i reserva.

Tots els dies feiners missa cada mitja

hora, de dos quarts de 7 a les nou. Durant la primera missa, meditació. Al vespre, a dos quarts de 8, Corona Josefina, Estació i Angelus.

Capella de Sant Simó. — Diumenge, a les 8, Catecisme, i a dos quarts de 9, missa amb homilia.

En el Círcol Catòlic

Programa de Festes en honor de Sagrat Cor de Jesús.

Dissabte, dia 16: A les 10 de la nit, projeccions dels paratges de la Costa Brava, il·lustrada amb explicacions, a càrrec de l'Agrupació Científico Excursionista.

Diumenge, dia 27. Acte pietós: Matí, a les 8, missa i comunió en la Capella dels Dolors de la Basílica de Santa Maria, renovant-se la consagració del Círcol al Dedic Cor de Jesús.

A les 12, acte cultural: Inauguració de l'Exposició escolar dels treballs fets pels alumnes durant el passat curs.

Tarda, a dos quarts de 4, acte esportiu: Interessant encontre de basquetbol entre els equips U. S. Arenys i A. Esportiva, disputant-se el trofeu Círcol Catòlic d'Obrers.

A tres quarts de 5, Vellada literària-musical. — Detall de la festa: I. «Himne al Sagrat Cor de Jesús», del Rnd. Mn. Joan Fargas, per la secció coral. — II. «Oh salutaris Hostia», poesia per la senyoreta Teresa Tordera. — III. «Non parlate d'amor», de la òpera «Faust» (Gounod), cantat per la senyoreta Angelina Duran. — IV. «Liadres», poesia pel nen Jordi Illa. — V. «El sant dilluns» d'en Franz Otto, a quatre veus, i «La nit» (serenata), d'en Schubert, per la

Secció coral. — VI. «¡Ah! perdido», Aria (Beethoven), per la senyoreta Duran. — VII. Distribució dels Diplomes del Curs 1930-31 de l'Escola Nocturna. — VIII. «Allegro apassionato» (C. Saint-Saëns) i «Arlequin» (Popper), pels artistes Ernest Xancó (violoncel) i Antoni Diaz (piano), deixebles del Conservatori del Liceu, guanyadors de medalla i diploma d'honor en les oposicions fets aquest any en el Conservatori. — IX. Poesia pel jove E. Albert. — X. «Gigantes y Cabezudos» (Caballero), cantat per la senyoreta Duran. — XI. «Els deures de la joventut avui dia» i «La Federació de Joves Cristians de Catalunya», parlament pel doctor Pere Tarrés, president de la Federació de Joventuts Cristianes. — XII. Comiat pel M. I. doctor Josep Samsó, Rector de la Basílica de Santa Maria i Conciliari del Círcol. La part musical anirà a càrrec del reverend Joan Fargas i la de piano estarà confiada a la senyoreta Eulàlia Galup.

Acabada la vellada acte recreatiu, Audició de sardanes en els jardins del Círcol a càrrec de la Cobla «Iluro».

Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de Mataró

Ha ingressat aquesta setmana la quantitat de 206.822 ptes. 80 cts. procedents de 261 impositcions.

S'han retornat 116.762 ptes. 44 cts. a petició de 145 interessats.

Mataró, 20 de setembre de 1931.

El Director de torn, Josep Fradera

Impremta Minerva. — Mataró

NUVIS CARRERAS vostre Fotógraf St. Antoni, 32 Mataró

NO CAL DISCUTIR! "RADIO NACIONAL," BARCELONA és la marca reconeguda mundialment per la selectivitat, alcanç i puresa en la seva audició. A. Col - Masnou De venda en totes les cases de material elèctric i especialment a la CASA MASDEU, Rambla Mendizàbal, 21-Mataró Lliçons d'Alemanys Fl. Kühne profesora nativa de dos quarts de vuit a nou de la tarda Mataró Carme, 36

Es lloga Gran magatzem, propi per a indústria i comerç, amb aigua i electricitat. Preu mòdic. Raó: F. Macià, 74. DIARI DE MATARÓ es troba de venda en els llocs següents: Llibreria Minerva . Barcelona, 13 Tria i Tarragó . Rambla, 28 Llibreria H. Abadal. Riera, 48 Llibreria Catòlica . Santa Maria, 10 Centre de subscripcions «La Aurora», carrer de la Pau, 14.

Edicions "Diari de Mataró" EXCELSIOR, novel·la per Marçal Trilla i Rostoll . . . . . Ptes. 4 ELS ISERN INTIMS, biografia per Lluís Viladevall i Malgà . . . . . » 1 HOMES, COSES, POLÈMIQUES, per J. Farran i Mayo-ral, amb un pròleg de Pere Coromines . . . . . » 5 De venda en totes les llibrerries

CÒPIES a màquina d'escriure Rapidesa i pulcritut en tots els treballs Per encàrrecs: LLIBRERIA ABADAL - Riera. - Mataró